

РЕЦЕНЗИЯ

на Докторска дисертация на тема **„ПРОЕКТИРАНЕ И АНАЛИЗ НА ТРУДА НА СОЦИАЛНИЯ РАБОТНИК В ДЪРЖАВНАТА СФЕРА НА СОЦИАЛНО ПОДПОМАГАНЕ”**

разработено от Атанас Генчев

Кратко представяне на докторанта

Атанас Людмилов Генчев е роден на 20.02.1986 г. Той има придобита Образователно-квалификационна степен „бакалавър“ в професионално направление „Социални дейности“ през 2013 г. от Софийски университет „Св. Климент Охридски“ и магистърска степен по „Управление на институции за социална работа“ в същия университет. Неговото образование в областта на социалната работа е добра предпоставка за успешна професионална реализация като социален работник. Последвалите краткосрочни обучения също допринасят за оформяне на неговият профил като специалист в помагащите професии. Атанас Генчев натрупва полезен практически опит в системата на Националния осигурителен институт. През месец декември 2016 г., след спечелен конкурс, е назначен за щатен асистент към катедра „Социална работа“ на Софийския университет „Св. Климент Охридски“.

Той е редовен докторант в същата катедра от м. февруари 2015 г, като след назначаването му за асистент докторантурата му е трансформирана в задочна. Отчислена е с право на защита.

Дисертационният труд е обсъден и насочен за защита от Катедра „Социална работа“ на Факултета по педагогика.

Структура и съдържание на дисертационния труд

Представената докторска дисертация се състои от 330 стандартни машинописни страници и в структурно отношение е разделен на увод, три глави и заключение. Към основния текст са добавени 15 приложение, които представят методиката и резултатите от емпиричното изследване, както и списък на използваната литература, списък на публикациите на автора и описание на приносите.

В първа глава (с.12-158) авторът е изяснил същността на дизайна на труда, като елемент от управлението на човешките ресурси в организациите и е анализирал основните литературни източници по въпроса. Особено място е отделено на същността и методите, чрез които се извършва дизайна на труда. Изяснени са особеностите на труда в институциите за социална работа и по-конкретно в дирекциите „Социално подпомагане”. Специално искам да подчертая, че Атанас Ганчев е показал много добро познаване както на нормативната уредба, така и на действителното състояние и проблемите в практиката.

Във втора глава (159-293) има подчертано емпиричен характер. В нея е представен дизайна на изследването и са анализирани резултатите от проведеното емпирично изследване.

В трета глава (294-316) е представен разработения от автора „Модел за дизайн и редизайн на труда на социалния работник в Дирекции „Социално подпомагане”“, като е отделено особено

внимание на експертната оценка, проведена с цел верификация и проверка на приложимостта му.

Научни приноси и постижения в дисертацията

Споделям формулираните от докторанта научни приноси и смятам, че основните достойнства на докторска дисертация разработена от Атанас Ганчев, поне лично според мене, са безспорни и могат да се очертаят по следния начин:

1. Проблемите на дизайна на труда са изключително актуална и широко дискутирана тема в съвременната литература през последните десетилетия. Същевременно твърде малко се прави за практическата му реализация в сферата на институциите предлагащи социални услуги в Република България. Особено сериозни са проблемите в Дирекциите „Социално подпомагане”, където работят най-много социални работници. В това отношение разработката запълва една значима празнина в нашата теория, като същевременно отговаря и на една остра необходимост от модернизация на практиката в сферата на социалната работа.

2. Емпиричното изследване е проведено прецизно и на много добро методическо равнище. Атанас Генчев е демонстрирал много добри изследователски умения и познаване на основните изисквания при провеждане на емпирично изследване. Прави впечатление добре обоснования и разнообразен инструментариум на изследването (с.162-165), голяма част от който е авторски или авторска адаптация на чуждестранни методики. Особено изкам да обърна внимание на направената операционализация на променливите, която почива върху

сериозен теоретичен анализ. Направеният статистически анализ на данните, макар и сравнително семпъл, е на добро ниво и е подходяща основа за един задълбочен съдържателен анализ в хода на дисертационното изследване.

3. Предложени са конкретни насоки за подобряване на практическата работа и справянето със съществени проблеми в професионалното ежедневие на социалните работници.

4. Обоснованият от автора модел за дизайн на труда на социалния работник в Дирекция „Социално подпомагане” (с. 294-300) показва добро познаване на проблемите на практиката и има безпорна практическа значимост.

Препоръки и забележки

Наред с посочените достойнства, дисертационния труд на Атанас Ганчев не е лишен и от някои ограничения и слабости, които ми дават основание да направя известни забележки:

1. Хипотезата на изследването се нуждае от преосмисляне и прецеизиране. Формулирането на две хипотези (с. 9) в рамките на едно изследване по мое мнение може да породи недоразумения. Втората хипотеза не отговаря поне на едно от основните изисквания към всяка научна хипотеза - да обяснява възможно по-широк кръг от явления в изследваната област. Твърдението, че идеите на автора се приемат (или не се приемат) от различните категории специалисти не обяснява и не може да обясни нито един факт. Що се отнася до първата хипотеза то тя се състои от две отделни твърдения.

2. Основният недостатък, поне лично за мен е в структурата на дисертационния труд, което е породило и проблем с обема на текста. Дисертацията само би спечелила, ако се направят известни съкращения особено в глава първа. В това отношение ми се струва важно да обърна специално внимание на следните места в текста:

- a. Параграф 1.3. от първа глава (с. 35-55), които съдържа важна и интересна информация, но не е пряко свързан с основния текст е било по-добре да се обособи като отделна публикация (студия или статия), а в дисертацията само да бъде цитиран;
- b. доколкото текста на една дисертация е ориентиран към специалисти в съответната област, то едва ли е необходимо толкова детайлно в раздел 2. (с. 68-107) на първа глава да се описва дейността ДСП и нормативната уредба, която я регулира.

3. Ако се съди по заглавието и дефинираните от автора обект и цел на изследването основното в разработката е предлагания в последната глава модел (с. 294-316). Както вече посочих, моделът за дизайн на труда на социалния работник в Дирекция „Социално подпомагане“ има голяма практико-приложна стойност и е безспорно с авторски характер. Същевременно могат да се отправят редица препоръки към неговото представяне в текста:

- a. Съществува обширна специализирана литература върху моделирането като специфичен метод на научно изследване, формулирани са редица специфични изисквания и правила към създаването и верификацията на моделите. В текста обаче липсва информация за начина и етапите на формулиране на представения модел.
- b. Понятието модел е родово, поради което същесвуват множество видове моделите (структурни, функционални, концептуални, семантични, динамични и т.н.). От текста не става ясно какъв точно е предлагания модел.

Публикации по темата и автореферат

Авторът има достатъчно голям брой публикации по темата на дисертацията (две студии и две статии), което говори за траен интерес към проблематиката.

Авторефератът отразява вярно съдържанието на труда.

Заклучение

В заключение мога да кажа, че проектът за докторска дисертация на тема ПРОЕКТИРАНЕ И АНАЛИЗ НА ТРУДА НА СОЦИАЛНИЯ РАБОТНИК В ДЪРЖАВНАТА СФЕРА НА СОЦИАЛНО ПОДПОМАГАНЕ разработена от Атанас Генчев е посветен на изключително значима в практико-приложен план тема и има несъмнен авторски характер. Не е без значение и

факта, че тази проблематика е слабо разработена в българската научна литература.

В цялото изложение на дисертацията проличава личната ангажираност и професионалното отношение на Атанас Генчев към разработваната проблематика.

Всичко това ми дава основание да подкрепя докторската дисертация разработена от Атанас Людмилов Генчев и уверено да гласувам за присъждане на научната и квалификационна степен „доктор“.

София,
май, 2019 г.

Рецензент:
(доц. И. Тепавичаров)